

Paella amb gas

■ El cultiu del cereal és un gran emissor d'aquest gas d'efecte hivernacle

■ Investigació al delta de l'Ebre per reduir el metà que emet l'arròs

COMENTARIS **1**

SÍLVIA BERBÍS / SANT CARLES DE LA RÀPITA

DIVENDRES, 17 D'ABRIL DEL 2015

Les vaques s'han emportat la fama, però el cultiu de l'arròs també té a veure, i molt, amb l'emissió a l'atmosfera de metà, el segon gas causant de l'efecte hivernacle, després del CO₂, que desgavella el clima del planeta. La ramaderia i l'agricultura són les causants de més del 40% de la producció mundial de metà d'origen antropogènic, darrere la qual hi ha la mà de l'home. I dins del sector agrícola-ramader, la producció d'arròs, el segon cultiu més important del món i aliment bàsic per a la meitat de la població del planeta, és la causant d'una cinquena part de l'emissió d'aquest gas. Aconseguir reduir les emissions d'aquest cultiu seria una fita de cara a mitigar el canvi climàtic i el delta de l'Ebre es convertirà en un banc de proves per estudiar de quina manera es pot reduir l'emissió d'un gas d'efecte hivernacle 21 vegades més potent que el CO₂.

Els camps d'arròs del delta, encara que a escala mundial i fins i tot nacional tenen una influència irrisòria per les seves a penes 21.000 hectàrees de superfície, emeten unes 2.500 tones de metà a l'any. Més o menys, un quilo de metà per hectàrea i dia. A penes pasturen remugants a la zona, però en realitat és com si pasturessin pel delta més de 16.500 vaques. L'arròs, indispensable com a aliment, és un emissor verd i silent però pernicios per al clima.

«El metà copa el 16% de l'emissió de gasos amb efecte hivernacle, mentre que el CO₂ representa el 76%. Però s'ha de tenir en compte que el metà persisteix més temps en l'atmosfera; estem parlant d'un contaminant important, 21 vegades més potent que el CO₂ i amb un efecte més elevat, encara que el volum d'emissions sigui molt més baix», afirma Salvador Samitier, responsable de l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic. Als arrossars mediterranis a penes existeixen dades d'emissions de metà, i els pocs estudis existents són puntuals.

DESCOMPOSICIÓ

«El problema que distingeix els arrossars d'altres cultius agrícoles són els llargs períodes d'inundació dels camps [des de finals d'abril fins a finals de desembre al delta de l'Ebre], que ocasionen la descomposició de la matèria orgànica en condicions de falta d'oxigen. En aquest procés s'emet metà», explica Carles Ibáñez, director del programa d'ecosistemes aquàtics de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA) de Sant Carles de la Ràpita. A l'inici del cicle de l'arròs, en un mes, no hi ha emissió, però a l'agost s'arriba al màxim. L'arròs també emet òxid nítrós i CO₂, però aquest no es pot evitar.

Ibáñez és un dels investigadors d'aquest organisme, que juntament amb sis més, portaran a terme fins l'any 2018 el projecte Life Ebro-Admiclim, amb un finançament de dos milions d'euros, dels quals la meitat procedeixen de fons comunitaris, destinat, en una de les seves àrees d'estudi, a analitzar com reduir les emissions de metà dels arrossars. Ho faran a partir de la gestió dels períodes d'inundabilitat, amb alguns condicionants claus: sense que la gestió de les pràctiques agrícoles afecti la producció d'arròs i sense que la salinitat dels camps, ara mantinguda a ratlla amb l'aigua, pugui. «Es calcula que es poden arribar a retallar entre un 60% i un 90% les emissions de metà a partir de l'estalvi d'aigua; de fet, a Califòrnia s'ha aconseguit reduir un 48% les emissions sense penalització al cultiu», apunta Ibáñez.

15 PARCEL·LES

Maite Martínez Eixarch, investigadora que també participa en l'estudi, explica: «Disposarem d'unes 15 parcel·les experimentals al delta per aplicar diferents pràctiques agrícoles de fertilització i d'ús de l'aigua. Prendrem mensualment, durant dos anys, mostres d'aire per analitzar la seva composició en funció de les diverses variables de cultiu i de terreny identificades».

Una imatge aèria del delta de l'Ebre, amb els arrossars inundats.

XAVIER JUBIERRE